■ روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران ■ صاحب امتیاز: سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران ■ مدیر مسئول: مهدی گیوه‌کی

دوشنبه ۱۱ اردیبهشت ۱۴۰۲ | ۱۰ شوال ۱۴۴۴ | ۲۰ صفحه | سال بیست و چهارم - شماره ۶۴۷۶ | Monday -MAY 1 , 2023

■ تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹ ■ تلفن: ۲۳۰۰۴۰۰۰-۰۲۱
■ دورنگار تحریریه: ۲۳۰۰۴۴۳۳ ■ سازمان توزیع: ۶۱۹۳۳۱۱۵ ■ کدپستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
■ امور مشترکین: ۶۱۹۳۳۱۱۵ ■ سازمان آگهی‌ها: ۴۹۱۰۵۰۰۰ ■ شماره پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰
■ تلفن گویا: ۲۳۰۰۴۴۴۴ ■ چاپ: چاپخانه روزنامه جام جم
■ شاپا: ISSN1735-3637 ■ پایگاه اطلاع رسانی روزنامه: www.jamejamdaily.ir
■ پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

امروز در تاریخ

- روز جهانی کار و کارگر
- قتل ناصرالدین شاه توسط میرزا رضا کرمانی/ ۱۲۷۵
- سالمرگ کیومرث صابری معروف به «گل آقا»/ ۱۳۸۳
- سالمرگ محمد بهمن بیگی، نویسنده و پژوهشگر/ ۱۳۸۸

واحه

من نه آنم که به تیغ از تو بگردانم روی
امتحان کن به دو صد زخم مرا بسم‌ا...
صائب تبریزی

اوقات شرعی

اذان ظهر: ۱۲:۰۱	غروب آفتاب: ۱۸:۵۱
اذان مغرب: ۱۹:۱۰	نیمه‌شب شرعی: ۲۳:۱۵
اذان صبح (فردا): ۳:۳۹	طلوع خورشید (فردا): ۵:۱۲

پیشخوان

توهم آگاهی

«توهم آگاهی» نوشته استیواسلومن و فیلیپ فرنباخ که توسط انتشارات کوله‌پشتی و با ترجمه مینا تربتی منتشر شده، کتابی درباره خطاهای انسانی در درک موقعیت‌ها و عملکردهاست. کتابی درباره فهم محدود بشر از طبیعت، جهان و مناسبات علمی. این که چرا انسان گاهی همه را مبهوت نبوغ خود می‌کند و گاهی با ناآگاهی خود چنان دنیایی را ناامید می‌کند که گویی جهان به انتها رسیده، کوشیده است تا به سوال بالا و سوالات مشابه پاسخ دهد. تمرکز و تاکید این کتاب بر آگاهی جمعی است. این که بشر باید ماهیت جمعی آگاهی را درک کند و بفهمد که هیچ موفقیت و اتفاقی تنها به دست یک نفر و در خلأ رخ نمی‌دهد. ماری کوری، خود به تنهایی رادیواکتیو را کشف نکرد، نیوتن قوانین حرکت را در خلأ کشف نکرد و... در این کتاب موضوع آگاهی جمعی و اهمیت آن بررسی شده است. این که انسان واقعا چقدر می‌داند، چرا توهم آگاهی دارد، چرا و چگونه می‌اندیشد، چرا به بعضی چیزها باور دارد و فرآیند اندیشیدنش با انسان‌های دیگر و درباره موضوعات گوناگون علمی، سیاسی و انسانی چگونه است از موضوعات اصلی این کتاب‌اند. به محض این که درک کنیم همه آگاهی در سر ما قرار ندارد، بلکه در یک جامعه به اشتراک گذاشته شده، قهرمانان ما تغییر می‌کنند.

به تماشای بهشت

نگاهی به رویدادهای طبیعی که فقط در اردیبهشت می‌توان دید

آیسا اسدی
روزنامه‌نگار

اردیبهشت، ماه طبیعت است، وقت نوزایی. بیراه نیست اگر بگوییم تماشای جاذبه‌های طبیعی این سرزمین در این ماه با دیگر زمان‌های سال از زمین تا آسمان تفاوت دارد. تماشای دشت‌های ایلام، یا جنگل‌های شمال در اردیبهشت تفاوت بسیاری با ماه‌های دیگر سال دارد. البته در این ماه رویدادهای طبیعی هم رخ می‌دهد که تنها محدود به این ماه شگفت است.

گل دادن درختان حرا در خلیج‌فارس

گونه شگفت‌انگیز حرا با نام علمی اَوِسینا مارینا به افتخار دانشمند شهیر ایرانی، ابن سینا که اولین بار آن را تشخیص داد، نامگذاری شده است. حرا بردباری زیادی نسبت به شرایط مختلف اکولوژیک دارد و نسبت به تغییرات دما و شوری آب از مقاومت زیادی برخوردار است. این جنگل‌های دریایی از اواسط اردیبهشت شکوفه داده و چشم‌اندازی بی‌بدیل از تلفیق گل و دریا را به گردشگران هدیه می‌دهند. گل حرا زرد روشن و بسیار خوشبوست. در میان هر یک از شکوفه‌ها یک تا دو براکته تخم مرغی شکل وجود دارد و در کاسه گل شکافی عمیق آن را به چند قسمت تقسیم کرده است.

شکوفایی گل‌های محمدی در کاشان

گل محمدی یکی از مهم‌ترین انواع گل رز در جهان است. این گل که یکی از مشهورترین گیاهان در تاریخ باغبانی است، به دلیل داشتن رایحه‌ای خوش و تنوع گونه‌ای، در بسیاری از نقاط جهان پرورش داده می‌شود. گل محمدی کاربردهای بسیاری دارد و در صنایع غذایی، داروسازی و پزشکی، عطرسازی مورد استفاده قرار می‌گیرد. کاشان یکی از مهم‌ترین مقصدهای گردشگران در فصل بهار محسوب می‌شود و روستاهای اطراف کاشان، نیاسر و قمصر در اردیبهشت مملو از گردشگر می‌شود. شکوفایی گل‌های سرخ در این منطقه، حال و هوای ویژه‌ای برای ساکنان و گردشگران فراهم می‌آورد.

شکوفایی گل‌های کیوی در مازندران

در دو دهه گذشته بخش‌های وسیعی از زمین‌های شمال کشور به کاشت درختان کیوی اختصاص داده شده است. درخت کیوی دارای زمان خفتگی سه ماه و نیمه برای تامین نیاز سرمایی خویش است. این درخت در نیمه دوم اسفند ماه و پس از طی زمان خفتگی‌اش جوانه می‌زند. پس از ۱۰ روز از جوانه‌زنی، نخستین برگ‌های کیوی ظاهر می‌شود. در اواخر فروردین آرام آرام غنچه‌های گل کیوی رشد می‌کنند و در اواخر اردیبهشت تا اوایل خرداد این غنچه‌ها شکفته می‌شوند. این گل‌ها دارای بویی ملایم و خوش هستند. باغ‌های کیوی در شمال و خاصه استان مازندران در اردیبهشت منظره زیبایی از این گل‌های متراکم و کوچک به گردشگران ارائه می‌دهند.

تولد لاک‌پشت‌های پوزه عقابی در قشم

از نیمه دوم اسفند ماه تا اواخر اردیبهشت لاک‌پشت‌های پوزه عقابی اقدام به تخمگذاری در سواحل می‌کنند. مهم‌ترین مرکز این فعالیت روستای شیب‌دراز در جنوب جزیره قشم است. از فروردین سال ۸۱ به همت مهندس بیژن دره‌شوری و با حمایت منطقه آزاد قشم و سازمان ملل و با تلاش کم‌نظیر اهالی بومی جزیره قشم (روستای شیب‌دراز) پروژه‌ی حفاظت از لاک‌پشت پوزه عقابی که از گونه‌های در خطر انقراض جهان محسوب می‌شود، آغاز شد. هر ساله گردشگران بسیاری برای تماشای این پدیده و عکاسی به روستای شیب‌دراز سفر می‌کنند. از اواسط اردیبهشت تا اواسط خرداد بچه‌لاک‌پشت‌ها آرام آرام از تخم خارج شده و به دریای نیلگون خلیج‌فارس پناه می‌برند.

حکمت

امام باقر(ع):

محبوب‌ترین کارها نزد خدا کاری است که دوام بیشتری دارد، گرچه اندک باشد.

جامع‌الاحادیث

نکته‌روز

نژادپرستی، بیماری زاست!

پژوهش‌ها نشان می‌دهد نژادپرستی بر سلامت تاثیر دارد

شبکه‌ای از سازمان‌های بهداشتی و نمایندگان کمیسیون اروپا قصد دارند به صراحت نژادپرستی را به عنوان یک عامل کلیدی که می‌تواند بر سلامت انسان‌ها تاثیر منفی بگذارد به رسمیت بشناسند و برای تامین بودجه تحقیقاتی، این موضوع را در اولویت قرار دهند. حدود ۳۰ سازمان و سه عضو پارلمان اروپا بیانیه‌ای را امضا کردند که ۱۹ آوریل در لوکزامبورگ به کمیسیون اروپا ارائه شد و خواستار نام‌بردن نژادپرستی به عنوان یک عامل تعیین‌کننده سلامت در اسناد قانونگذاری و سیاست شدند.

سارا حامد، جامعه‌شناس دانشگاه اوپسالا در سوئد که در خصوص نژادپرستی در مراقبت‌های بهداشتی تحقیق می‌کند، می‌گوید: «زمان آن فرا رسیده است. نژادپرستی باید به عنوان یک موضوع بهداشت عمومی دیده شود.» ریموند جمن، مدیر ارشد سیاست برابری سلامت در اتحادیه سلامت عمومی اروپا مستقر در بروکسل (انجمنی از سازمان‌های غیرانتفاعی متمرکز بر سلامت عمومی) می‌گوید: «شواهد لازم و کافی موجود است.» این بیانیه خواستار افزایش حمایت کمیسیون از جمع‌آوری داده‌ها و تحقیقات با هدف بررسی و رسیدگی به آسیب‌های ناشی از نژادپرستی برای سلامتی است.

سال ۲۰۲۲ مجله پزشکی لانست مجموعه‌ای از مقالات را منتشر کرد و در آنها نژادپرستی و تبعیض را به نابرابری‌های بهداشتی گسترده در سراسر جهان مرتبط دانست و مستند کرد. این مجموعه راه‌های مختلفی را که تبعیض می‌تواند به سلامت افراد جامعه آسیب برساند برجسته کرد؛ به‌عنوان مثال محدودیت دسترسی به محیط‌های زندگی سالم و مراقبت‌های بهداشتی با کیفیت بالا و ارتباط آن با واکنش‌های استرس‌زا در بدن. بیشتر مطالعات در خصوص تاثیرات نژادپرستی بر سلامت در آمریکا انجام شده است. برخلاف آمریکا و بریتانیا، بسیاری از کشورهای اتحادیه اروپا به طور معمول داده‌های بهداشتی یا سایر داده‌های تفکیک شده بر اساس نژاد و قومیت را جمع‌آوری نمی‌کنند و این نقصان انجام چنین تحقیقاتی را به چالش می‌کشد. سارا حامد معتقد است که دریافت بودجه برای انجام این مطالعات نیز دشوار است. او می‌گوید: «تامین مالی برای پروژه‌های مربوط به نژادپرستی به طور کلی و در حوزه مراقبت‌های بهداشتی در اولویت نیست. من می‌دانم که بسیاری از محققان در تامین بودجه با مشکل مواجه شده‌اند.» در نتیجه حامد می‌گوید که او و سایر محققان هم‌رشته‌اش اغلب در مورد ذکر کلمه نژادپرستی در طرح‌های پژوهشی خود دو بار فکر می‌کنند، زیرا نگران هستند که این موضوع به شانس آنها برای دریافت بودجه آسیب برساند. جمن می‌گوید که مقابله با نژادپرستی باید به عنوان بخشی از سیاست‌های بهداشتی اتحادیه اروپا در نظر گرفته شود. اتحادیه اروپا ۵/۳ میلیارد یورو (۵/۸ میلیارد دلار آمریکا) را به یک برنامه هفت ساله بهداشت عمومی به نام «سلامت برای اروپا» اختصاص داده است. اما او خاطرنشان می‌کند که نه نژادپرستی و نه تبعیض در مقررات اتحادیه اروپا که این برنامه را در سال ۲۰۲۱ ایجاد کرد، ذکر نشده است. او و همکارانش در اتحادیه بهداشت عمومی اروپا از اولویت‌بندی بیشتر و واضح‌تر این موضوعات به عنوان بخشی از مشاوره عمومی برای برنامه کاری سال ۲۰۲۴ حمایت می‌کنند.

چهارراه

کودکان نابغه فوتبال

نگاهی به جوان‌ترین بازیکنان فوتبال جهان

کازویوشی میورا، بازیکن ژاپنی ۵۶ را ساله فراموش کنید، این که او همچنان در سطح بالایی از فوتبال حرفه‌ای بازی می‌کند و یک پدیده است که فقط از عهده ژاپنی‌ها برمی‌آید، چرا که دنیای ورزش حرفه‌ای به ویژه فوتبال دنیای جوانی است، جهانی که در آن بازیکنان ۱۶ ساله را پا به سن گذاشته محسوب می‌کند و باوری به سن بدن ندارد. برایش آن عددی مهم است که در شناسنامه هر بازیکن ثبت شده است. همین نکته است که سرزندگی فوتبال حرفه‌ای را روز به روز بیشتر می‌کند. در هفته اخیر فوتبال لالیگای اسپانیا اما تیم بارسلون در بازی‌اش مقابل بتیس از یک بازیکن ۱۵ ساله رونمایی کرد تا او را به جوان‌ترین بازیکن تاریخ لالیگا تبدیل کند. اتفاقا حضور اندک او در زمین هم چشم‌نواز بود و می‌توانست به نام خود پاس گل هم ثبت کند. همین حضور بهانه‌ای شد تا به جوان‌ترین بازیکن‌های تاریخ لیگ‌های معتبر نگاهی داشته باشیم.

سری آ؛ سیمونه پافوندی (۱۶ سال و ۲۴۰ روز)

بازیکن ۱۶ ساله تیم اودینزه حالا مشتریان پروپاقرص و متمولی دارد. سیمونه پافوندی تنها با ۲۲ دقیقه بازی در این تیم در لیگ سری آ توانست عنوان جوان‌ترین بازیکن تاریخ سری آ را به خود اختصاص بدهد و البته نمایش او در همین ۲۲ دقیقه به گونه‌ای بود که خیلی زود در فهرست نهایی بازیکنان تیم ملی ایتالیا و مربی آن مانچینی قرار بگیرد. او در لباس لاجوردی‌ها بازی هم کرد. در جریان برتری ۳ بر یک ایتالیا مقابل آلبانی در دیداری دوستانه، سیمونه پافوندی رکوردی تاریخی به قدمت بیش از یک قرن را به نام خود ثبت کرد. پافوندی با ۱۶ سال و ۸ ماه و ۲ روز سن، جوان‌ترین بازیکن آتزوری طی ۱۱۱ سال اخیر است. پافوندی متولد سال ۲۰۰۶ است. وقتی ایتالیا در جام جهانی آلمان برای آخرین بار قهرمان شد، او فقط چهار ماه داشت.

لیگ برتر؛ اتان انوانری (۱۵ سال و ۱۸۱ روز)

مورد عجیب دیگر که به نوعی سرآمد تمام لیگ‌های معتبر اروپایی هم هست. اتان نوانری بازیکن ۱۵ ساله آرسنال است که توانست در جریان بازی این تیم مقابل برنفورد به زمین بیاید با داشتن تنها ۱۵ سال و ۱۸۱ روز صاحب عنوان جوان‌ترین بازیکن تاریخ در لیگ برتر انگلیس و البته تمامی لیگ‌های معتبر اروپا شود. این بازیکن که در آکادمی آرسنال رشد کرده است از تیم زیر ۱۶ ساله‌ها به تیم اول رسید و آرتتا هم پس از بازی از عملکرد او در تمرینات و همچنین ترکیب تیم‌های جوانان این باشگاه تمجید کرد تا نشان دهد که احتمالا از این به بعد بیشتر نام این بازیکن را خواهیم شنید. این پدیده نوجوان که تا پیش از این شناخته‌شده نبود، حالا با موجی باورنکردنی از توجه و شهرت روبه‌رو شده است که نمونه‌ای از آنها را می‌توان در شبکه‌های اجتماعی دید.

بوندس‌لیگا؛ یوسوفا موکوکو (۱۶ سال و یک روز)

این بازیکن تیم دورتموند هم حالا صاحب جوان‌ترین بازیکن تاریخ بوندس‌لیگاست. او دو سال پیش یعنی در نوامبر ۲۰۲۰ وقتی تیمش ۵ بر ۲ از حریف پیش بود توسط لوسین فاوره به جای ارلینگ هالند به زمین فرستاده شد و جوان‌ترین بازیکن تاریخ بوندسلیگا شد. موکوکو سال ۲۰۱۶ و در ۱۲ سالگی به آکادمی دورتموند پیوست و تا سال ۲۰۱۹ در این تیم بازی کرد. اکنون در تیم دورتموند ۲ بازی می‌کند و در ۳۱ بازی، ۵۰ گل زده و ۱۷ پاس گل داده و این یک آمار فوق‌العاده است. او اکنون با تیم اصلی دورتموند یک قرارداد پنج ساله امضا کرده است. او همچنین با گلی که ۱۸ دسامبر ۲۰۲۰ در برابر یونیون برلین به ثمر رساند به عنوان جوان‌ترین گلزن و بازیکن تاریخ بوندس‌لیگا لقب گرفت.

لالیگا؛ لامین یامال (۱۵ سال و ۲۸۶ روز)

لامین یامال در ۱۵ سالگی به جوان‌ترین بازیکنی تبدیل شد که در تاریخ رقابت‌های لالیگا برای بارسلونا به میدان رفته است. یامال که در تیم زیر ۱۹ سال بارسلونا عضویت دارد، در دقیقه ۸۳ بازی تیمش برابر رئال بتیس، به جای گاوی به زمین رفت. این وینگر راست که تاکنون طی ۱۶ بازی ملی برای اسپانیا در رده‌های سنی مختلف ۸ گل به ثمر رسانده است، حالا رکورد انفرادی جالبی دارد. ژاوی یکی از طرفداران لامین است که بعد از بازی به تمجید از این استعداد مراکشی‌الاصل پرداخته و گفته است او بازیکنی بااستعداد و آینده‌دار است و ما در مورد بازیکنی صحبت می‌کنیم که می‌تواند دوران درخشانی را در باشگاه رقم بزند. درخشش و استعداد یامال به قدری مورد توجه رسانه‌ها قرار گرفته که او را با لیونل مسی مقایسه می‌کنند.

امام بزرگوار
روح جمهوری اسلامی است؛
اگر این روح از جمهوری اسلامی
گرفته بشود و مورد بی‌توجّهی
قرار بگیرد، نقشی بر دیوار
باقی خواهد ماند.
مقام معظم رهبری
۱۴ خرداد ۱۴۰۱

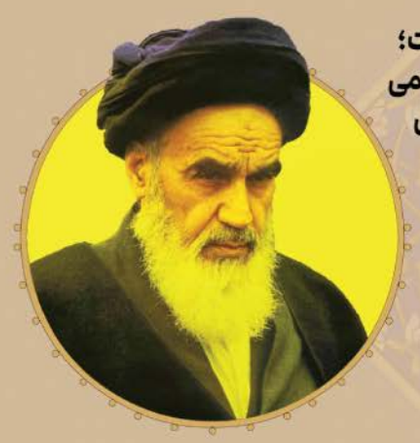

ستاد مرکزی بزرگداشت حضرت امام خمینی (س)

بسم الله الرحمن الرحیم
سی و چهارمین سالگرد ارتحال ملکوتی رهبر کبیر انقلاب اسلامی امسال در حالی فرا می‌رسد که با کمتر شدن محدودیت های بیماری منحوس کرونا، مردم عزیز ایران اسلامی، آماده برگزاری هر چه باشکوه‌تر مراسم‌های بزرگداشت حضرت امام خمینی (س) در سراسر کشور می‌شوند. از این‌رو خادمان امام روح الله در ستاد بزرگداشت آن حضرت جهت حضور پرشور و تجدید عهد و میثاق با امام عظیم‌الشأن در حسینیه جماران و حرم مطهر، آماده دریافت برنامه‌های اقشار مختلف مردم از سراسر کشور، وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، نهادها، جمعیت‌ها، احزاب، فرهنگیان، دانشگاهیان و ورزشکاران گرامی هستند. همچنین این ستاد با گوش جان مشتاق شنیدن نظرات، پیشنهادها و انتقادات سازنده مردم عزیز میهن اسلامی خصوصا اندیشمندان، فرهیختگان، محققان، علما و روحانیت معزز و همه وفاداران به راه و اندیشه امام راحل خواهند بود، تا بار دیگر تجدید عهدی باشد با آن یگانه دوران که تنها برای خدا قیام کرد و با استبداد و استکبار به مبارزه برخاست.

روابط عمومی ستاد مرکزی بزرگداشت
حضرت امام خمینی (س)

کمیته روابط عمومی: ۰۲۱۶۶۴۸۱۰۳۰ نمابر: ۰۲۱۶۶۴۹۷۱۹۲
پایگاه اطلاع رسانی: www.jamaran.news
پست الکترونیک: misagh@jamaran.news
پیام رسان ایتا: @misaghbaemam
پیام رسان تلگرام: @misagh34

م الف ۴۱۷/ شناسه ۱۴۸۷۸۴۴